

VÅR ORGANISATION

Varför den tillkommit, och vad den satt som sitt främsta mål.

Redan före kristiden hade så väl arbetarna som de flesta tjänstemannagrupper, med ett ord de, som för sitt arbete åtnjöt kontanta avlöningsförmåner, sammanslutit sig för att med det siöre eftertryck och det bättre resultat, solidariteten förlänar, bevaka sina ekonomiska intressen.

Kristiden med dess revolterande inverkan särskilt på det ekonomiska området har tvingat samtliga löntagaregrupper till än fastare sammanlutning i den allt hårdare kampen för tillvaron. Man har kommit till insikt om att de, som i denna förtvivlade kamp lägga armarna i kors och ingenting göra för tillvaratagandet av sina intressen, de komma att gå under.

De, som ha makt att sätta bakom sina krav, ta efter behag för sig, av vad som finnes att ta; de övriga få nöja sig, med vad som möjligen blir över. Sakskäl, hur klara och vägande de än äro, vädjan till rättvisa och billighet och sådant mer betyda mindre än intet. Det är makten och icke rätten, som faller utslaget. Därav ha vi, folkskolans lärare av alla kategorier men i synnerhet de manliga, särskilt under de senaste åren fått en alltför bitter erfarenhet.

Visserligen ligger det kanske nära till hands för dem, som skola handskas med den miljardbudget, som icke minst på grund av de nu från olika håll och med allt större skärpa framställda lönekraven, sprungit upp till en kanske avskräckande höjd, att pruta, där man vågar. Men de borde dock besinna, att det ur samhällelig synpunkt kan innebära vissa vådor, att så fullständigt trampa rätten under fötterna, då det gäller den kår, som har sig anförtrodd så gott som hela den växande nationens moraliska och andliga fostran och vård, en uppgift, som väl borde få anses minst lika ansvarsfull och krävande som någon annan.

Varje vän av vår folkskola måste med oro säga sig, att ett fortsatt åsidosättande av lärarekårens rättmätiga krav kan medföra ödesdiga konsekvenser, som sedan ej stå att rätta. Om nämligen samhället självt till den grad undervärderar lärargärningen, bibringar det därigenom så småningom även läraren den uppfattningen, att hans livsgärning kanske är mindervärdig och betydelslös. Men därmed har också den arbetsglädje och det intresse för kallet, som äro nöd-

vändiga förutsättningar för ett fruktbringande arbete, fått dödsstöten.

De ansvariga i samhället borde därför, innan det blir för sent, taga med i beräkningen det obestridliga faktum, att, om också samhället kan efter behag tillmätta köpeskillingen för fostrarens arbete, det dock är den sistnämnda, som levererar valuta.

På vilket annat område understår man sig att tillämpa de betalningsprinciper, som nu tillämpas på folkskolans lärare? Möjligen skulle de äga motsvarighet inom fångvården eller under krigstillstånd inom okuperade områden, men på den fria mark-

Sveriges Folkskolläraryrkeförbund strävar att samla landets alla manliga folkskollärare för bevakande av deras ekonomiska och rättsliga intressen, förbättring av deras utbildnings- och befordringsmöjligheter samt folkskolans höjande i pedagogiskt, organisatoriskt och socialt hänseende.

naden torde de sakna motstycke, vare sig det gäller köp av arbetskraft eller av andra handelsvaror. Skulle någon t. ex. våga ifrågasätta, att en affärsman som åtagit sig att skaffa hem ett lager av en viss vara, vilken överallt ännorstädes betingar ett visst bestämt pris, skall lämna samma mängd av denna vara för halva priset eller för den slant, man behagar lämna honom i betalning? Och kan man förutsätta, att någon annan efter honom skulle vilja övertaga en sådan affär?

Eller hur kan man t. ex. vänta sig, att Sveriges folkskolläraryrke, som av samhället blivit till den grad godtyckligt och orättvist behandlad, allt fortfarande skall kunna hos det uppväxande släktet ingjuta vördnad och respekt för de samhälleliga rättsbegreppen, då samhället självt visar, att det är våldet och icke rätten, som sitter i högsätet?

Den rättvisa, man åberopar, då det gäller dem, som kunna sätta makt bakom sina krav, finns helt enkelt icke till, då det gäller oss. Vi äro formligen utstötta från samhällets gemenskap och från våra medborgerliga rättigheter, bland vilka eljest

alltid såsom en av de mest oförgräpliga stått i rikheten inför dagen, och givetvis då också när det gäller att lagstifta, om de ekonomiska förhållandena, vilka helt naturligt i synnerhet under en ekonomisk kristid, som saknar motstycke i världshistorien, kräva större uppmärksamhet än någonsin tillföre.

Det sagda må kanske av en och annan anses för alltför hårda och bittra ord. Ingen kan heller livligare än undertecknad beklaga, att de dock äro ett uttryck för den genom de upprörande orättvisorna mot kåren inom densamma framkallade allmänna stämningen, åtminstone sådan jag erfarit den bland de manliga kamraterna i skilda delar av landet. Sveriges lärarekår har under den gångna kristiden visat prov på en hart när otrolig tålmodighet. I stort sett har den varit hänvisad att utan någon nämnvärd hjälp med de 1906 reglerade lönerna samt en ytterst otillräcklig löneförbättring genomkämpa den ruinerande kristiden, medan man åt alla andra i allmän tjänst stående tjänstemannagrupper beviljat så väl tillfällig löneförbättring som ett efter den starka levnadskostnadsstegringen i möjligaste mån anpassat dyrtidstillägg. Kommanerna ha i fråga om dyrtidstilläggen mot lärarekåren visat det mest hänsynslösa godtycke. Antingen ha lärarna blivit helt och hållet utan sådana, eller ock har man i regeln tilldelat dem så usla belopp, att de helt enkelt inneburit en förolämpning mot kåren. Och hur skulle det männe ha stått till i landet, om staten behandlat övriga tjänstemannagrupper så, som den behandlat lärarene?

Visserligen ha dessa, ehuru med stigande harm, hittills funnit sig i ett dylikt behandlingssätt. Men måttet kan dock en gång bli rågat. Exempel från andra land visa, att man dock icke kan gå hur långt som helst i hänsynslöshet ens mot så relativt vapenlöst folk som lärarekåren. Samhället kan genom ett fortsatt åsidosättande av kårens berättigade krav förstöra värden, som sedan icke kunna återköpas. Det måste därför, medan det ännu är tid, klart och tydligt sägas ifrån, att vår folkupplysning och därmed vårt folks kulturella ställning, alla kungl. förordningar om förbättrad folkundervisning till trots, dock står inför en katastrof, därest icke snar rättelse i de fullständigt abnorma löneförhållandena inom folkskolan vidtages.